

KECSKEMÉT, SOSZTAKOVICS UTCA SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Kecskeméten, a Sosztakovics utcában készült, közterületi esőkertépítésen keresztül szeretnénk bemutatni az esőkertek építésének lépéseit.

Esőkert tervezés, előkészületek

Jelen esőkert megépítését a szomszédos társasház képviselője kezdeményezte. A társasház földszintjén lévő lakások nagy valószínűséggel nem kaptak megfelelő vízszigetelést, aminek következtében a falak erőteljesen vizesedtek, penészesedtek, a fal tövéhez összegyűlő csapadék miatt.

Az esőkert telepítését megelőzően a terület magassági okok miatt nem tudta a többlet vizet kezelni, szikkasztani, így az összes csapadékvíz az épület mellett szikkadt el. Rendeltetésében valamikor játszótér volt a tervezési terület helyén, melyet idővel megfelelőségi okok miatt elbontottak, ezt követően hasznosítatlan maradt. A talaját az előzetesen feltárt 1,5 méter mélységig bányahomok alkotta, amelyen 1,5 cm humusz réteg alakult ki az évek alatt, így a meglévő növényzete gyér, nem akadályozta esőkert építését.

Az esőkert építés kivitelezését Kecskemét Város helyi választókerületi képviselői keretének terhére és egyéb magán adományok segítségével a Zöld Küldetés Egyesület valósította meg.

A projekt célja, a vizesedési problémán túl, a környező lakosság és a város egyéb szereplőinek bevonására is irányult, annak érdekében, hogy egyre ismertebb és elfogadottabb legyen az esőkert, mint fenntartható, jó víz felhasználású természetes megoldás.

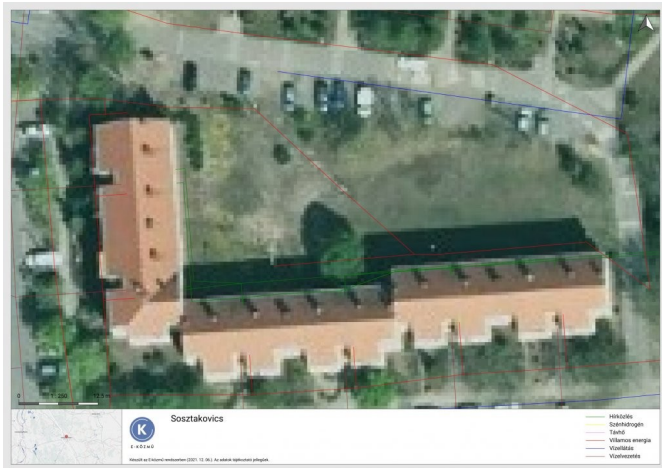
Az alapok, az esőkertépítés első lépései

A tervezést helyszíni bejárással kezdjük, első körben feltárjuk azt a problémát, amire megoldást keresünk az esőkertépítéssel. Ezt követően szemrevételezzük a **terület domborzatát**, kiderítjük, **honnan érkezik ide csapadék**.

Jelen esetben a terület legmagasabb pontja volt a tervezett esőkert helye, ami jóval magasabban volt a társasház ereszcatornáinak érkezési pontjától, az itt összegyűlő csapadékvíz a tetőzetről nem tudott távozni.

Amennyiben ez a kérdés nem dönthető el egyértelműen, akkor érdemes **szintvonalas térképeket segítségül hívni**. Egyre több város rendelkezik erre vonatkozó **lefolyási térképekkel**, vagy kinyerhetők az adatok a **légi területfelmérésekből**.

Tisztában kell lennünk a föld alatti és föld feletti közműhálózatok területi érintettségéről, mely az e-közmű rendszerében megtekinthető. Fontos figyelmet fordítani a közművekre és azok védő távolságaira is, ezen belül esőkertnem építhető.

Jelen esetben a kijelölt helyszín önkormányzati tulajdonú közterület, ezért Kecskemét Város főkertészével szükséges volt egyeztetni a részletekről. **Közterületi esőkertépítés előtt mindenképpen egyeztetni kell a terület tulajdonosával.**

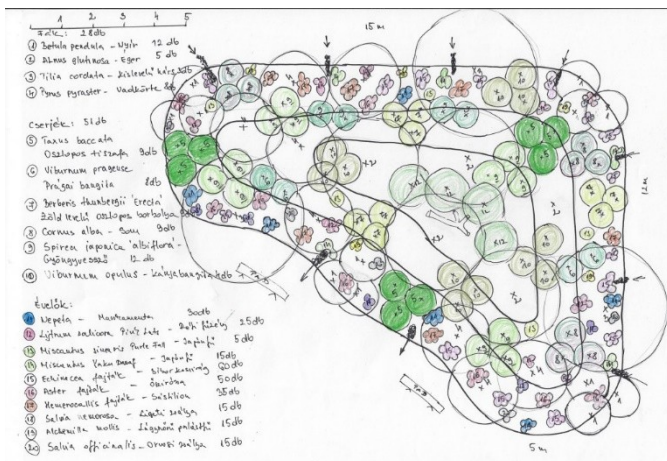
Kiemelten fontos a talajvizsgálat

Az esőkertépítés legfontosabb tényezője a meglévő **talaj**, annak **típusa, összetétele és vízsikkasztó, vízmegtartó képessége**. A talaj vizsgálatának egyszerűbb és összetettebb módja is van. Jelen esetben az egyszerűbbet választottuk, **több mintavételi ponton is fúrásokat végeztünk**, ahol **1,5 méter** mélységnél is még **bányahomokot találtunk**, a **felső humuszréteg 1,5 cm volt**. Ismerve a homok vízelnyelő tulajdonságát, **nem tartottuk szükségesnek vízfeltöltéses, vízmegtartási próbát elvégezni**, ahol a szikkasztóképességet vizsgáljuk, hiszen ezen a talajon inkább a vízmegtartást kell biztosítani. **Agyagos talajoknál** ez a mozzanat **kihagyhatatlan**, mivel olyan vízzárás is előfordulhat, ahol egyáltalán nem szikkad el a víz, és ezzel tovább is alakulhat az esőkert.

Számításokat kell végezni a **vízgyűjtő felületek nagyságáról**, a 100 éves **csapadék adatokról**, azok **szélsőértékeiről**. Ezek ismeretében tudjuk meghatározni a **szükséges esőkert nagyságát**. Az adott terület alkalmas volt a megfelelő méretű esőkert kialakítására.

Finomhangolás: az esőkert alakjának meghatározása

A tervezés következő szakaszában az esőkert **formáját** állapítottuk meg, melyet nagyban befolyásolt a **szomszédos épület formája**, valamint a **tetőfelületről lefolyó csapadék csatornák elhelyezkedése**.

A vizesedés megszüntetése érdekében kiemelt figyelmet fordítottunk az esőkert **megfelelő távolságára az épülettől**. Az esőkert épülettől való szükséges távolságát nagyban **meghatározza az épület minősége és anyaghasználata is**, teljesen más lehetőségeket tartogat egy alap nélküli vályogház, mint egy vízzáró monolit szerkezet.

Következő lépés: a növények kiválasztása

A forma mellett fontos volt a megfelelő **mélyégi szintek** kialakíthatósága is, a különböző zónák számára. Mivel hazai tapasztalatok nem állnak rendelkezésre az esőkertek növényzetéről, így **vízigényes növényeket telepítettünk**. A tájra nem jellemző **éger** került a legmélyebb részre, ezen kívül **nyírt és kis levelű hársat** is beterveztünk, annak ellenére, hogy ezek a növények klímaváltozást tűrő képessége a szokványos városi területeken már nem állja ki a próbát, de egy esőkert esetében még **teszt jelleggel** megkockáztatjuk a beültetést. **Szárasságtűrőbb növényként a szélekre vadvadkörtét** gondoltunk telepíteni.

A **szokványos telepítési távolságoktól eltérően sűrűbbre** terveztük be a fákat, majd a teljes belső zónát még cserjékkel is dúsítottuk, annak érdekében, hogy mielőbb egy **zárt minierdő** biztosítsa a párolgást az egyébként nagyon **felmelegedő területen**. A **szegélyekre évelők és fűfélék** kerültek, a befolyók mellé terveztünk vízigényesebb lágyszárúakat, a többi területre pedig inkább a **szárasságot is tűrő évelőket**.

A projekt célja részünkről a helyi növényzet esőkertes viselkedésének megfigyelése is, a helyi biodiverzitás növelése mellett.

Megvalósítás

A kivitelezési munkákat 2022. május elején kezdtük meg, a támogatás teljesítési határideje a hónap közepe volt. A földmunkák 2 napot vettek igénybe. A kitermelt homok jelentős részét el kellett szállítatnunk. A **talaj keverék készítéséhez** a meglévő talaj egy részét kevertük össze növényi komposzttal, majd ezt gépi erővel visszatettük az esőkertbe, amit ezt követően kézi erővel a tőépítéshez hasonló szerkezetben igazítottunk el.

Figyelmet kell fordítani a **különböző mélységű szintek sík felületeire**, mivel a **növények itt kapnak helyet**. Rézsús beültetés esetén az öntözővizet nem tudjuk biztosítani a kezdeti időszakokban, vagy a nagyon nagy csapadékhiányok esetén.

Talán a legörömtelibb pillanatok egyike volt, amikor a helyszínre érkeztek a növények. A teljes területre érkező több száz növényt a terv szerint raktuk az ültetés helyére. Ekkor még némi **igazitások történtek** a tervhez képest. Itt tudtuk bevonni a munkálatokba a helyi lakosokat is. Mivel a **komposztnak köszönhetően nagyon laza szerkezete lesz a talajnak**, nagyon könnyen tudtuk az ültetési munkákat elvégezni, **4 fővel 1 délután alatt teljesítettük a feladatot**. Az ültetés során alaposan **iszapolunk** is és bőséges utólagos öntözést is kaptak a növények. A talajkeverék elég nagy mennyiségű vizet vett fel.

Ültetés utáni teendők: talajtakarás

Az esőkertek esetén kiemelten fontos a talaj takarása. Sajnos ellátási nehézségek miatt nem tudtuk a mulcsot betéríteni a növények beültetése előtt, így pár héttel később kellett kézi erővel behordani. **15 cm mulcsréteget** biztosítottunk a felületen, mivel az rövid idő alatt összeesik, így pár hét után is megmarad a gyomosodást megakadályozó, vastag talajtakarás.

Az előző kísérleti projektnél a vártnál jobban esett össze a 10 cm vastagságú mulcsolás, amit rövid időn belül pótolni kellett.

Első tapasztalatok 3 hónap távlatából

Sajnos a megépítés óta kevés csapadék érkezett Kecskemétre. **Befolyókat fóliázott, kulé kavicsal feltöltött felszíni vízbevezetéssel** készítjük hamarosan.

A helyi lelkes lakosságnak köszönhetően a növények rendszeres öntözést kapnak, viszonylag rövid idő alatt, valamennyi növény a komposzt által biztosított tápanyag miatt növekedésnek indult. Az évelők virággal örvendeztetik meg a helyi közösséget és a beporzókat.

Köszönjük a figyelmet!

Farkas Barta Kata

Zöld Küldetés Egyesület elnöke

